

लिपि Schrift

0.1 **Ausdrücke und Laute**

(a) **Üben Sie diese Ausdrücke.**

मेरा नाम ... है ।
merā nāma ... hai
mein Name ... ist

जी
jī
Herr /
Frau

आपका नाम क्या है ?
āpakā nāma kyā hai ?
Ihr Name was ist ?

अच्छा !
acchā
gut

उसका नाम ... है ।
usakā nāma ... hai
sein/Ihr Name ... ist

(b) **Üben Sie diese Ausdrücke.**

और आप ?
aura āpa ?
und Sie ?

आप कौन हैं ?
āpa kauna haiṁ?
Sie wer sind ?

मैं ... हूँ ।
mairṁ ... hūṁ
ich ... bin

वे ... हैं ।
ve ... haiṁ
sie ... sind

वे कौन हैं ?
ve kauna haiṁ?
sie wer sind ?

(c) **In welchen Wörtern kommen diese Laute vor?**

ā	au	aiṁ	stummes a

(d) **Üben Sie diese Ausdrücke.**

सब ठीक है ?
saba ṭhīka hai ?
alles gut ist ?

हाँ / नहीं
hāñ / nahīñ
ja / nein

ठीक है ।
ṭhīka hai
[es] gut ist

सब ठीक है ।
saba ṭhīka hai
alles gut ist

(e) **Üben Sie diese Ausdrücke.**

आप बताइए !
āpa batāie
Sie sagen-bitte

फिर से !
phira se
nochmal

(f) **Üben Sie diese Ausdrücke.**

और अब...
aura aba
und jetzt

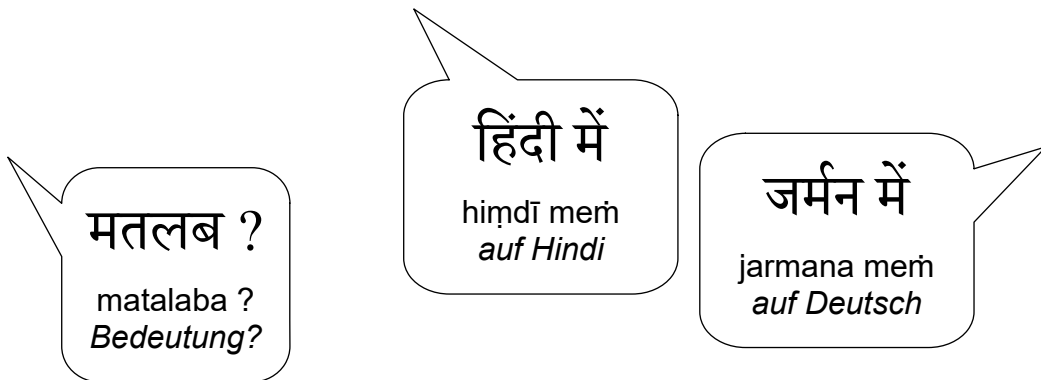
शुरू करें !
śurū kareñ
Anfang machen [wir]!

तो...
to
so

चलो
calo
geht [ihr]!

चलें
caleñ
gehen [wir]!

(g) **Üben Sie diese Ausdrücke.**

(h) **Fragen Sie, was die Wörter in den Ausdrücken bedeuten.**

'ठीक' मतलब क्या ? → 'ठीक' मतलब 'gut' ।

'ṭhīka' matalaba kyā?
'ṭhīka' Bedeutung was?

'ṭhīka' matalaba 'gut'.
'ṭhīka' Bedeutung 'gut'

(i) **In welchen Wörtern kommen diese Laute vor?**

ī	i	ṭh	ś

(j) **Finden Sie weitere Laute.**

(k) **Lesen Sie die Wörter in der Transliteration und bestimmen Sie jeweils alle Laute.**

0.2 Laute und Zeichen

(a) Finden Sie die Entsprechungen dieser Zeichen in anderen Brāhmī-Varianten.

	Devanāgarī	Guramukhī	Bāṃlā	Kannaḍa
ka	क	कु	क	ಕ
se	से	मे	तू	ತೂ
tū	तू	व	से	ಠ

(b) Die Prinzipien der Devanāgarī (und anderer Brāhmī-Schriften)

1 Grundzeichen – Lesen und transliterieren Sie die folgenden Zeichen:

क य स त न प

2 Vokaldiakritika – Lesen und transliterieren Sie diese Zeichen:

के ये से ते ने पे

कू यू सू तू नू पू

3 Ligaturen – Lesen und transliterieren Sie diese Zeichen. Wie sind sie zusammengesetzt?

क्य प्स म त्स

4 Initialvokal-Zeichen – Lesen und transliterieren Sie diese Zeichen:

अ आ औ ए ऊ ई

0.3 Die Anordnung der Laute bzw. Zeichen (akṣara)

(a) Was bedeuten diese Begriffe? Finden Sie Beispiele.

Vokal, Konsonant
Monophthong, Diphthong, Kurzvokal, Langvokal
aspirierter, unaspirierter, stimmhafter, stimmloser, nasaler Konsonant
Velar, Palatal, Retroflex, Dental, Labial
Halbvokal, Sibilant, Hauchlaut

(b) Wieviele Laute der jeweiligen Klasse gibt es? Welche sind dies?

(c) Erläutern Sie die Anordnung der Devanāgarī-Zeichen.

a अ	ā आ	i इ	ī ई	u उ	ū ऊ	ṛ [ri] ऋ
e ए	ai ऐ	o ओ	au औ			

ka क	kha ख	ga ग	gh घ	ṅa ङ
ca च	cha छ	ja ज	jha झ	ña ञ
ṭa ट	ṭha ठ	ḍa ड	ḍha ढ	ṇa ण
ta त	tha थ	da द	dha ध	na न
pa प	pha फ	ba ब	bha भ	ma म
ya य	ra र	la ल	va व	
śa श	ṣa ष	sa स		
ha ह				

0.4 Die Aussprache der Vokale

(a) Sprechen Sie die Vokale aus. Finden Sie weitere Beispiele für die deutschen Entsprechungen.

a	[a]	Lehr <u>er</u> , Schü <u>l</u> er, ...
ā	[a:]	<u>N</u> ame, <u>Z</u> ahl
i	[ɪ]	b <u>i</u> n, <u>i</u> n
ī	[i:]	<u>s</u> ie, <u>i</u> hn
u	[ʊ]	<u>u</u> m, <u>u</u> ns
ū	[u:]	<u>z</u> u, <u>g</u> ut
ṛ	[rɪ]	<u>R</u> ishi, <u>K</u> ri <u>s</u> hna
e	[e:]	<u>s</u> eh <u>e</u> n, <u>l</u> es <u>e</u> n
ai	[ɛ:]	<u>ä</u> h, <u>Ä</u> sop
o	[o:]	<u>o</u> hne, <u>L</u> oh <u>n</u>
au	[ɔ:]	<u>O</u> sten, <u>h</u> off <u>e</u> n (aber doppelt lange!)

(b) Welche der Vokale hören Sie? Sprechen Sie nach.

au o u
e ī ai
ā ai a
...

(c) Welche der Laute hören Sie? Sprechen Sie nach.

ka gha ga
ki ghī khī
ji jhī cī
...

0.5 Die Struktur der Grundzeichen

- (a) Worin gleichen sich diese Zeichen? Worin unterscheiden sie sich?

ब प थ ग क र

- (b) Klassifizieren Sie die Grundzeichen (s. 0.3.c) nach graphischen Merkmalen – Zeile geschlossen oder offen? Stab oder Hals? Lage des Zeichenkerns? Form des Zeichenkerns? usw.

0.6 Die Struktur der Vokal-Diakritika

- (a) Lesen und transliterieren Sie diese Zeichen.

क् का कि की कु कू कृ के कै को कौ

- (b) Klassifizieren Sie die Vokal-Diakritika nach graphischen Merkmalen – Stab oder kein Stab? Lage des Zeichenkerns zum Grundzeichen? usw.

- (c) Imitieren Sie die Lage der Zeichenkerns der Vokal-Diakritika, z.B. –

कि ⁱK कु _uK

के ^eK को K^o

...

0.7 Grundzeichen und Vokaldiakritika

(a) Lesen Sie die Akṣaras laut.

(b) Diktieren Sie Ihrem Partner Akṣaras und überprüfen Sie sie mit Hilfe der Tabelle.

	-	-a	-ā	-i	-ī	-u	-ū	-ṛ	-e	-ai	-o	-au
--	---	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	----	-----

k-	क्	क	का	कि	की	कु	कू	कृ	के	कै	को	कौ
kh-	ख्	ख	खा	खि	खी	खु	खू	खृ	खे	खै	खो	खौ
g-	ग्	ग	गा	गि	गी	गु	गू	गृ	गे	गै	गो	गौ
gh-	घ्	घ	घा	घि	घी	घु	घू	घृ	घे	घै	घो	घौ
ṅ-	ङ्	ङ	ङा	ङि	ङी	ङु	ङू	ङृ	ङे	ङै	ङो	ङौ

c-	च्	च	चा	चि	ची	चु	चू	चृ	चे	चै	चो	चौ
ch-	छ्	छ	छा	छि	छी	छु	छू	छृ	छे	छै	छो	छौ
j-	ज्	ज	जा	जि	जी	जु	जू	जू	जे	जै	जो	जौ
jh-	झ्	झ	झा	झि	झी	झु	झू	झृ	झे	झै	झो	झौ
ñ-	ञ्	ञ	जा	जि	जी	जु	जू	जू	जे	जै	जो	जौ

t-	त्	ट	टा	टि	टी	टु	टू	टृ	टे	टै	टो	टौ
th-	थ्	ठ	ठा	ठि	ठी	ठु	ठू	ठृ	ठे	ठै	ठो	ठौ
d-	द्	ड	डा	डि	डी	डु	डू	डृ	डे	डै	डो	डौ
dh-	ध्	ढ	ढा	ढि	ढी	ढु	ढू	ढृ	ढे	ढै	ढो	ढौ
ṅ-	ण्	ण	णा	णि	णी	णु	णू	णृ	णे	णै	णो	णौ

	-	-a	-ā	-i	-ī	-u	-ū	-r	-e	-ai	-o	-au
--	---	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	----	-----

t-	त्	त	ता	ति	ती	तु	तू	तृ	ते	तै	तो	तौ
th-	थ्	थ	था	थि	थी	थु	थू	थृ	थे	थै	थो	थौ
d-	द्	द	दा	दि	दी	दु	दू	दृ	दे	दै	दो	दौ
dh-	ध्	ध	धा	धि	धी	धु	धू	धृ	धे	धै	धो	धौ
n-	न्	न	ना	नि	नी	नु	नू	नृ	ने	नै	नो	नौ

p-	प्	प	पा	पि	पी	पु	पू	पृ	पे	पै	पो	पौ
ph-	फ्	फ	फा	फि	फी	फु	फू	फृ	फे	फै	फो	फौ
b-	ब्	ब	बा	बि	बी	बु	बू	बृ	बे	बै	बो	बौ
bh-	भ्	भ	भा	भि	भी	भु	भू	भृ	भे	भै	भो	भौ
m-	म्	म	मा	मि	मी	मु	मू	मृ	मे	मै	मो	मौ

y-	य्	य	या	यि	यी	यु	यू	यृ	ये	यै	यो	यौ
r-	र्	र	रा	रि	री	रु	रू	रृ	रे	रै	रो	रौ
l-	ल्	ल	ला	लि	ली	लु	लू	लृ	ले	लै	लो	लौ
v-	व्	व	वा	वि	वी	वु	वू	वृ	वे	वै	वो	वौ

ś-	श्	श	शा	शि	शी	शु	शू	शृ	शे	शै	शो	शौ
ṣ-	ष्	ष	षा	षि	षी	षु	षू	षृ	षे	षै	षो	षौ
s-	स्	स	सा	सि	सी	सु	सू	सृ	से	सै	सो	सौ

h-	ह्	ह	हा	हि	ही	हु	हू	हृ	हे	है	हो	हौ
----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

0.8 *Initiale und diakritische Vokalzeichen*

- (a) **Welche Vokalzeichen entsprechen einander? Lesen und vergleichen Sie die Silben.**

कू	एक्
की	औक्
कौ	ईक्
के	ऊक्
क	इक्
कि	अक्

- (b) **Schreiben Sie weitere solche Silben.**

- 0.9 *Namen* – Wie würden Sie Ihren Namen schreiben? Welche Laute kämen in Frage? Schlagen Sie eine Schreibung (transliteriert und im Original) vor und besprechen Sie Ihren Vorschlag an der Tafel. Welche Variante erscheint am stimmigsten?**

Julia	yū-lī-ā	oder	yū-li-yā	oder ...
	यूलीआ		यूलिया	
Thomas	ṭhau-ma-s	oder	tho-mā-sa	oder ...
	ठौमस्		थोमास	

- 0.10 *Diktat* – Diktieren Sie Ihrem Partner Wörter aus 0.1. Überprüfen Sie dann die Schreibung.**

0.11 Ortsnamen – Nehmen Sie eine Landkarte und lesen Sie die Ortsnamen.

(a) Folgen Sie der berühmten Straße, die vom Hindukusch nach Bengalen führt. Lesen und transliterieren Sie die Namen aller Städte auf dem Weg von Kabul (Kābul^a) nach Delhi (Dillī).

(b) Besuchen Sie mit ihrem Partner den Dalai Lama (Dalāī Lāmā) in Dharamsala (Dharm^aśālā). Fahren Sie in Delhi (Dillī) los und folgen Sie in etwa dieser Route:

di-llī → pā-nī-pa-t^a → ku-ru-kṣe-tr^a → a-mbā-lā → rū-p^a-na-ga-r^a →
bi-lā-s^a-pu-r^a → maṃ-ḍī → pā-la-m^a-pu-r^a → dha-rm^a-śā-lā

(c) Arbeiten Sie in Reise-Gruppen. Ein Reiseleiter führt die Gruppe buchstabierend von einem Ausgangsort an ein Ziel, welches vorher nicht verraten wird. Wer verloren geht, ist beim nächsten Mal der Reiseleiter.

(d) Versuchen Sie, die folgenden Städtenamen in ihrer angloindischen Schreibweise zu lesen. Finden Sie sodann die Namen in der Nāgarī-Schrift und transliterieren Sie sie. Wie werden die Namen also ausgesprochen?

1) Lahore	2) Delhi	3) Meerut	4) Lucknow
5) Calcutta	6) Mangalore	7) Coorg	8) Trivandrum

क) कलकत्ता

ख) लखनऊ

ग) मेरठ

घ) दिल्ली

ड) लाहौर

च) मंगलूरु

छ) कुडगु

ज) तिरुवनंतपुरम्

0.12 Aufschriften auf Bildern – Finden Sie Bilder (z.B. mit Straßen- oder Ladenschildern) und lesen Sie.

0.13 Weitere Zeichen

(a) *Repha (-r-)* – Lesen und transliterieren Sie diese Begriffe.

धर्म कर्म

(b) *Anusvāra (ṁ)* – Lesen und transliterieren Sie erst die Nasalkonsonanten.

ङ ज ण न म

Lesen und transliterieren Sie dann diese Ortsnamen. Welchen Nasalkonsonanten stellt der Anusvāra jeweils dar? Transkribieren Sie dann die Namen; Schreiben Sie dabei die Nasalkonsonanten aus und tilgen Sie das stumme a.

गंगा पंजाब मंडी बंबई

(c) *Anunāsika (ṁ)* – Lesen und transliterieren Sie, und üben Sie die Aussprache.

मँ माँ मिं मीं मुँ मूँ मृँ में मैं मों मौं

Wann wird der Punkt (biṁḍu) ohne Mond (caṁdra) geschrieben?

(d) *ra und rha* – Lesen und transliterieren Sie, und üben Sie die Aussprache.

ड- ढ- -ड़(-) -ढ़(-)

Lesen und transliterieren Sie dann diese Ortsnamen, und üben Sie die Aussprache. Wann wird *ḍ* im Wortinneren bzw. am Wortende nicht zu *r*?

कांगड़ा चंडीगढ़ अलीगढ़

0.14 Zeichen in Lehnwörtern

(a) *nuqtā* – Lesen und transliterieren Sie diese Ortsnamen.

फ़रीदाबाद मुज़फ़्फ़रपुर निज़ामाबाद फ़िरोज़गढ़

(b) *visarga* – Lesen und transliterieren Sie diese Begriffe.

दुःख अंतःकरण

(c) *ā* – Lesen und transliterieren Sie diese Wörter.

कॉल मॉल कॉफ़ी

0.15 Lesen, schreiben und merken Sie sich alle Zeichen.

(a) Vokale – Initialzeichen

a अ	ā आ	i इ	ī ई	u उ	ū ऊ	ṛ [ri] ऋ
e ए	ai ऐ	o ओ	au औ			

(b) Vokale – diakritische Zeichen

-	kā का	ki कि	kī की	ku कु	kū कू	kṛ [ri] कृ
ke के	kai कै	ko को	kau कौ			

(c) Konsonanten

ka क	kha ख	ga ग	gh घ	ṅa ङ
ca च	cha छ	ja ज	jha झ	ña ञ
ṭa ट	ṭha ठ	ḍa ड	ḍha ढ	ṇa ण
ta त	tha थ	da द	dha ध	na न
pa प	pha फ	ba ब	bha भ	ma म
ya य	ra र	la ल	va व	
śa श	ṣa ष	sa स		
ha ह				

(d) Zusatzzeichen

kaṃ कं	kaṁ कै	kaḥ कः	k क्	rka र्क
--------	--------	--------	------	---------

(e) Weitere Zeichen

ṛa ṛ	ṛha ṛḥ	qa क़	xa ख़	ga ग़	za ज़	fa फ़	ā औ
------	--------	-------	-------	-------	-------	-------	-----